

MENİSKUS CERRAHİSİNDE DEĞİŞEN KAVRAMLAR VE MENİSKUS TRANSPLANTASYONLARI (NAKLİ)

Diz ekleminin en popüler yapıları olan meniskuslar, eklemi oluşturan kemikler arasına yerleşmiş kıkırdak yapılarıdır. Kesitleri üçgen şeklinde olan meniskuslar her dizde iki adet ve içindeki iç meniskus, dıştaki ise dış meniskus olarak isimlendirilir.

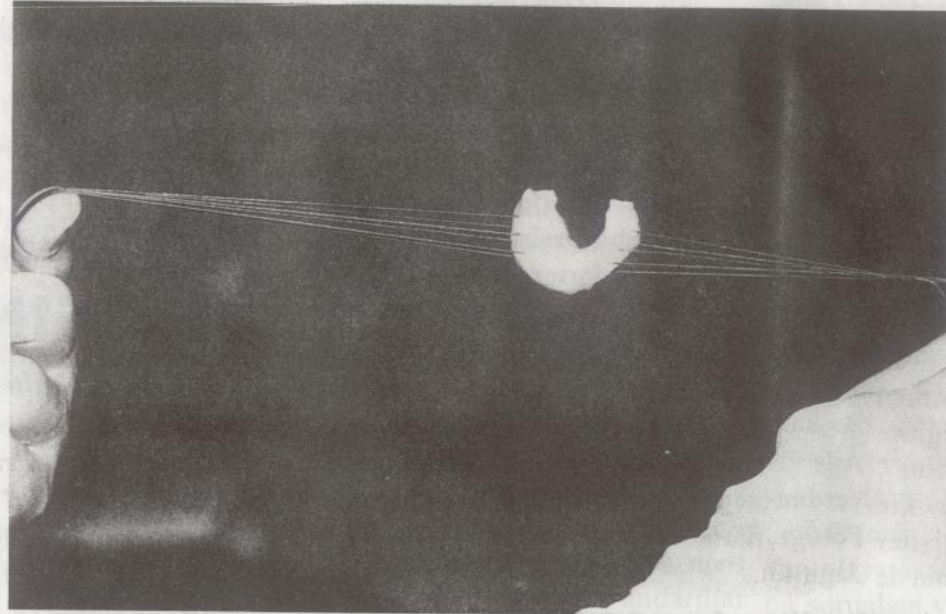
Son yıllarda yapılan araştırmalar meniskusların üstlendiği görevlerin diz ekleminin sorunsuz devamı için vazgeçilmez olduğunu göstermiştir. Bu yüzden günümüzde meniskus problemlerine yaklaşım ve tedavi yöntemleri büyük oranda değişmiştir. Klasik bilgiler çerçevesinde meniskuslardaki yaralanmaların tedavisi meniskusun bütün cerrahi olarak çıkarılmasıydı. Meniskusların total veya bütün olarak çıkarılması sonrası uzun süreli takiplerinde eklemi normallerine oranla erken dejeneratif değişikliklerin hızla geliştiği gözlenmiştir. Çünkü femur ve tibia arasında yük iletim görevini üstlenen meniskuslar çıkarılmasıyla, eklem yüzeylerinin birbiriyle direkt teması erken dejeneratif değişikliklerin nedeni olmaktadır. Dejeneratif değişiklikler yaşla birlikte giderek artmakta ve erken dönemde sorunlu dizlere sahip insanlar haline dönüşmektedir.

Tüm bu gelişmeler artık günümüzde meniskusların çıkarılmadan tedavisinin gerekliliğini göstermiştir. Bu yüzden günümüz ideal meniskus cerrahisi meniskusları mümkün olduğunca koruyarak yırtığın tekrar dikilmesiyle tamirini veya yalnızca küçük bir bölümünü çıkararak tedavileri uygulanmaktadır.

Bu yöntemlerin artroskopik girişimlerle kapalı ve eklemi açmadan gerçekleştirilmesi erken sportif veya

günlük yaşama dönüşü kolaylaştırmıştır.

1990 lı yıllar meniskus tedavindeki son aşamaların geliştirildiği yıllar olmuştur. Artık herhangi bir nedenden dolayı meniskusu çıkarılmış veya başarısız girişimler geçirmiş sorunlu dize kadavradan alınan meniskusların transplantasyonu yapılmaktadır. Kadavra dizlerindeki gerek meniskuslar gerekse bağlar steril koşullarda alındıktan sonra dondurularak kullanım anına kadar saklanabilmektedir. Bu işlem doğal olarak organ nakillerinin bir parçasını

Transplante veya nakli gerçekleştirilen meniskus

oluşturmaktadır. Ancak diğer organlardan farklı olarak uyumsuzluk veya kabul edilmeme problemi en az düzeydedir. Anatomik yerine nakledilen meniskus ve bağlar bu yapıların görevlerini de üstlenmektedir.

Bu çerçeve içerisindeki gelişmeler paralel olarak Ülkemizde 1991 yılında ilk meniskus nakli Ankara Üniversitesi İbn-i Sina Hastanesi Ortopedi ve

Prof. Dr. Mehmet S. Binnet
A. Ü. İbn-i Sina Hastanesi Ortopedi ve Travmatoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Travmatoloji Anabilim Dalında gerçekleştirilmiştir. Hastamız 21 yaşında spor yaparken geçirdiği bir travma sonrasında iç meniskus ve ön çapraz bağ lezyonu olmuştu. Bu probleme yönelik olarak beş kez cerrahi girişim geçiren hastamız girişimler sırasında meniskusu çıkarılmış ve fonksiyonel olmayan ön çapraz bağ tamiri yapılmıştı. Bundan sonra giderek artan problemlerinden

ortadan kalktığını izledik. Hastanın aktivasyon seviyesindeki yükselme vatani görevini komando olarak yapmasına olanak tanıdı. Dört yıldır bulgularındaki iyileşme halen devam etmektedir.

Gerek Uluslararası literatür verilerinin sonuçları gerekse deneyimlerimiz sorunlu dizlere sahip veya klasik tedavi yöntemlerinden fayda görmeyen hastalara meniskus transplantasyonlarına (nakilleri) devam etme cesaretini vermiştir.

Bu çerçeve içerisinde daha önce birkaç girişimde bulunulan ve şikayetleri devam eden bir diğer hastamıza da meniskus ve ön çapraz bağ transplantasyonunu gerçekleştirdik. Ülkemizde organ bağışlarının henüz yeterli düzeyde olmamasından dolayı dokuları yine Amerikadaki Doku Bankalarından temin edilmek zorunda kaldı.

Meniskus transplantasyonları hiçbir zaman primer veya ilk girişim değildir ve yalnızca bilinen ve klasik yöntemlerden fayda görmeyen hastalar için alternatiftir. Bu yüzden herhangi bir nedenden dolayı meniskusu çıkarılmış hastaların gelecekte karşılaşacağı problemleri önlemeye yöneliktir. Ancak yöntemin yaygınlaşması organ bağışlarının yaygınlaşmasıyla paraleldir. Gelişmeler gerek meniskus yaralanma riski daha fazla olan sporcular gerekse sorunlu dizlere sahip popülasyon için gelecek de yeni ufuklara yol açacaktır.

